

ת"פ 14176/06/19 - מדינת ישראל נגד מרדכי מוגזמוף (עציר)

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 14176-06-19 מדינת ישראל נ' מוגזמוף(עציר)
לפני כבוד השופט איתן כהן

בעניין: מדינת ישראל

המאשימה

נגד

מרדכי מוגזמוף (עציר)

הנאשם

הכרעת דין

1. נגד הנאשם הוגש כתב אישום שעניינו איומים, עבירה לפי סעיף 192 לחוק העונשין תשל"ז-1977 (להלן: "החוק").

2. על פי עובדות כתב האישום, בתאריך 29.03.2017 סמוך לשעה 12:00 איים הנאשם על העובדת הסוציאלית ע' (להלן: "המתלוננת"), בפגיעה שלא כדין בגופה וזאת בכוונה להפחידה או להקניטה.

באותן הנסיבות על רקע טיפולה של המתלוננת באמו הקשישה של הנאשם, התקשר הנאשם למתלוננת והשאיר הודעות קוליות במשיבון שבמשרדה שבהן גידף אותה ואיים עליה. בין היתר אמר: "הגנבת ע' (בהקלטה נאמר השם המלא - א"כ), זאתי שגנבה מאימא שלי כסף [...] גנבת בחסות המשטרה כמו שטומי לפיד אמר: שודדים בחסות המשטרה, שי דרומי הרג את הגנב ויצא זכאי [...]".

3. הנאשם כפר באשמה. בסיכומיו הודה באמירת הדברים וטען שדבריו אינם מהווים איום שכן יש בהם היקש למצב חוקי מבחינת המשפט ולכן לא מתקיים היסוד: "שלא כדין".

4. אין מחלוקת בין הצדדים שהנאשם אמר את הדברים המיוחסים לו ושדבריו הוקלטו במשיבון במשרד של המתלוננת ונקלטו על ידה. המחלוקת בין הצדדים ממוקדת אפוא בשאלה האם הדברים שנאמרו מהווים דבר איום.

5. במסגרת פרשת התביעה העידה המתלוננת והוגשו המוצגים הבאים: מזכר של החוקר אריה הדר על

קבלת ההקלטה במשטרה (ת/1); הודעת הנאשם במשטרה (ת/2); הקלטת ההודעות (ת/3).

הנאשם בחר שלא להעיד ואף לא הביא ראיות מטעמו.

6. לאחר שבחנתי את תוכן הדברים שאמר הנאשם, מצאתי שעל פי המבחנים שגובשו בחוק ובפסיקה מדובר באיום על המתלוננת המהווה עבירה לפי סעיף 192 לחוק.

7. בהלכה הפסוקה נקבע שדבר האיום צריך שיהיה מופנה לאדם שקלט את האיום. עוד נקבע שעל דבר האיום להיות רציני וממשי ולהטיל פחד ואימה מפני רעה צפויה שיש בה לפגוע באחד הערכים המנויים בסעיף 192 לחוק ובמקרה שלפנינו - פגיעה שלא כדין בגופה של המאויימת.

8. מדובר בעבירת מטרה דהיינו עבירת התנהגות שבצדה כוונה מיוחדת. מאפייני הכוונה בעבירה הן הפחדה או הקנטה. דהיינו די בכך שהמאיים הציב לנגד עיניו אחת ממטרות אלה והיה בעל מודעות ברמה גבוהה של הסתברות שהיעד של הפחדה או הקנטה יתממש עקב דבריו, כדי לצאת ידי חובת הוכחת הכוונה. (ועיין ב' קדמי "על הדין בפלילים" (חלק רביעי) (הדין בראי הפסיקה) מהדורה מעודכנת תשס"ו-2006 בעמ' 2130-2123 והאסמכתאות דשם).

9. ביהמ"ש העליון (כב' השופטת ברק ארז) ברע"פ 8736/15 **צוברי נגד מדינת ישראל** (17.02.2018) (להלן: "**עניין צוברי**") סיכם את ההלכות הידועות הנוגעות לעבירת האיומים, כך:

"[...] **עבירת האיומים נועדה להגן על שלווה נפשו וביטחונו של הפרט, כמו גם על חופש הפעולה והבחירה שלו [...]** עבירה זו היא עבירה התנהגותית, ולכן אין צורך להוכיח כי האיום אכן השיג את מטרתו של המאיים וכי ההפחדה או ההקנטה התממשה. די בפעולת האיום עצמה שנקלטה בחושיו של המאיים, אם בוצעה מתוך כוונה להפחיד או להקניט, כדי לגבש את העבירה. את שאלת התקיימותו של האיום יש לבחון לפי אמת-מידה אובייקטיבית, דהיינו אם יש בדברים כדי להטיל אימה בלבו של אדם מן הישוב בהתחשב בנסיבות האיום. מאפיין נוסף של עבירת האיומים הוא שעבירה זו מגבילה את חופש הביטוי. סיווגו של ביטוי כ"איום" מוציא את הביטוי אל מחוץ לתחום הביטוי המוגן. על כן, ככל שיינתן פירוש רחב יותר למושג האיום כך יתעצמו המגבלות על חופש הביטוי של הדובר...".

10. עוד נקבע בפסיקה שיש להבחין בין "איום" כמשמעותו בנורמה האוסרת, ובין אזהרה או עצה שאינה באה בגדר איום, וזאת באמצעות מבחן השליטה. כך, דברי השופט ברק (כתוארו דאז) בע"פ 103/88 **ליכטמן נגד מדינת ישראל** (06.09.1989):

"[...] **קו הגבול בין איום לבין אזהרה אינו מדויק. דומה כי ניתן להיעזר במבחן העזר הבא:**

האם יש לדובר שליטה או השפעה על אפשרות התממשותה של הסכנה שעליה הוא מתריע. אם התשובה היא בחיוב - הדובר שולט על התממשות האזהרה - יש לראותו כמאיים, ולא אך כמזהיר."

11. כן נקבע, שדי בכך שמבחן השליטה מתקיים בחלק מהביטויים, כדי שההתייחסות להודעה בכללותה תהיה כאל איום ממשי. כך, נקבע בפסיקה שהביטוי "דין מוות" הפך את ההודעה כולה לאיום (רע"פ 88/04 **ורטהיימר נגד מדינת ישראל** (01.04.2004)).

12. כידוע, כוללת עבירת האיומים גם את הרכיב הנסיבתי "שלא כדין", דהיינו, היעדר הצדקה בדין לגרום לאותה פגיעה. בפסיקה נקבע, שהרכיב "שלא כדין" בעבירת האיומים יוצר הבחנה בין אזהרות, התראות וביטויים שהם בעלי אופי מותר, ובין התנהגות שהמחוקק אסר עליה (ע"פ 3779/94 **חמדני נגד מדינת ישראל** (11.02.1998)).

בעניין צוברי דלעיל, הוצגו הגישות השונות לפרשנותו של הרכיב "שלא כדין":

"[...] **שתי גישות עיקריות להבנתו של הרכיב "שלא כדין". לפי גישה אחת, הנחשבת לגישה מצמצמת, יש להתייחס לתנאי זה כדרישה שיתקיים איסור נוסף שחל על ההתנהגות בנורמה נפרדת מזו המגדירה את העבירה, במשפט הפלילי או האזרחי. לפי גישה אחרת, הנחשבת לגישה מרחיבה, ההתנהגות הנדונה אינה אמורה להיות אסורה בנורמה נפרדת, ודי בכך שאין הצדק כלשהו בדין לאותה התנהגות."**

בהמשך הוצע שילוב בין שתי הגישות:

"[...] **ניתן לחשוב על גישה, שאותה אני מציעה לכנות "הגישה המשולבת", לפיה לצורך התקיימות הרכיב "שלא כדין" בעבירה פלילית, על התביעה להוכיח בשלב ראשון קיומו של איסור נפרד, פלילי או אזרחי, על ההתנהגות הנדונה בעבירה, אך בשלב שני, הנאשם יהיה רשאי להציג הצדק בדין להתנהגות הנדונה, ובכך להביא לזיכויו."**

13. דברי הנאשם כוללים שני אלמנטים. הראשון, הגדרתה של המתלוננת כגנבת אשר גנבה מאמו של הנאשם את כספה. השני, אנלוגיה לפרשת שי דרומי, חקלאי מחוות בודדים בנגב שירה בפורצים לחוותו וכתוצאה מכך נהרג אחד מהם וחברו נפצע. נגד דרומי הוגש כתב אישום ובסופו של הליך הוא זוכה מעבירות הריגה וחבלה בכוונה מחמירה שיוחסו לו והורשע בנשיאת כלי-נשק ללא רישיון.

השילוב שבין הגדרתה של המתלוננת כגנבת ובין ההשוואה לפרשת דרומי מובילה למסקנה שהנאשם קושר בין הדברים ומרמז שיש לירות במתלוננת כפי שדרומי ירה בגנבים שפרצו לחוותו.

הטענה שמדובר באנלוגיה למצב שבו הירי נמצא חוקי, אינה יכולה להועיל לנאשם שכן המקרים אינם דומים, המתלוננת אינה גנבת, לא פרצה לביתו, ולא הסיגה את גבולו, ועל כן אין כל הצדקה חוקית לירות בה.

לפיכך ההשוואה למקרה של עשיית דין עצמי באמצעות ירי, מקיימת את היסוד "שלא כדין" על פי כל הגישות שפורטו לעיל ומותירה בידי הנאשם את השליטה על אפשרות התממשותו של הירי.

מכאן שמתקיימים היסוד "שלא כדין" ומבחן השליטה.

מנסיבות האמירה והקשרה, ניתן להסיק את אופיים המאיים של הדברים אשר נאמרו מתוך כוונה להפחיד את המתלוננת ולכל הפחות מתוך כוונה להקניטה.

תוכן הדברים, בהתחשב בנסיבות האיום, מטיל אימה בלב כל אדם סביר מן הישוב.

מכאן שמתקיימים כל יסודות עבירת האיומים.

14. נוסף על אלה לא העיד הנאשם במשפט. כידוע הימנעות זו נזקפת לחובתו ועשויה לשמש חיזוק לראיות התביעה ואף סיוע במקום שנדרש כזה בכפוף למגבלות הקבועות בסעיף 162 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982.

משלא העיד, לא הסביר הנאשם את התבטאויותיו באופן מניח את הדעת.

כך גם בהודעתו לא נמצא הסבר שכזה.

בתשובה לשאלה אם איום על המתלוננת השיב: **"לא אמרתי לה שאפגע בה ואין לי כוונה לפגוע בה"** (ת/ש' 47).

כשנשאל מדוע הזכיר את המקרה של דרומי השיב: **"אני מזכיר את זה תמיד לכולם"** (ת/ש' 66).

כל אלה מחזקים את ראיות התביעה.

15. לאור כל האמור, אני קובע שעובדות כתב האישום והוראת החיקוק שיוחסו לנאשם הוכחו ברף הנדרש בפלילים ועל כן אני מרשיע את הנאשם באיומים, עבירה לפי סעיף 192 לחוק.

ניתנה היום, י"ג תשרי תשפ"ב, 19 ספטמבר 2021, במעמד הצדדים.